

**DVADESET GODINA HRVATSKOGA  
STVARNOPRAVNOG UREĐENJA  
HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI,  
Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava,  
uredio: akademik Jakša Barbić, HAZU, Zagreb 2018., str. 233**

Stvarno pravo temelj je brojnih grana prava koje su, potrebom pravnoga sustava za specijaliziranim uređenjem određene pravne materije, nastale upravo iz spomenutoga prava. Prije deset godina Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, prilikom stupanja na snagu Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima iz 2007. godine, organizirala je prvi okrugli stol na temu stvarnoga prava. Točno deset godina nakon toga, 2017., Razred za društvene znanosti HAZU-a priredio je drugi Okrugli stol, radnoga naziva *Dvadeset godina hrvatskoga stvarnopravnog uređenja*, te je povodom toga izdana i knjižica, istoga naslova, na 233 stranice. Na početku su sadržaj (str. 5-6), predgovor akademika Jakše Barbića (str. 7-12) i zapis s otvaranja okruglog stola u kojem stoje pozdravne riječi akademika Barbića, akademika Zvonka Kusića i ministra pravosuđa RH Dražena Bošnjakovića (str. 15-21). Nakon toga slijede uvodna izlaganja (str. 25-207), rasprava (str. 211-225) i nekoliko riječi akademika Barbića sa zatvaranja okruglog stola (str. 229-233). Evo par riječi o uvodnim izlaganjima koja čine glavni sadržaj knjige.

Prvi rad nosi naslov „Pogled unatrag na uspostavu novog stvarnopravnog uređenja u hrvatskom pravnom poretku – namjere i postignuća, uspjesi i neuspjesi” (str. 25-45), a izložio ga je Nikola Gavella koji je pokušao ocijeniti napredak stvarnopravnog uređenja RH, što se sve promijenilo i koliko se promijenilo.

„Ustavno jamstvo prava vlasništva” (str. 47-58) tekst je predsjednika Ustavnog suda RH Miroslava Šeparovića, u kojemu prikazuje odnos Ustavnog suda prema stvarnopravnom uređenju RH. Ustavnopravna zaštita – što je jedno od najvažnijih stajališta toga suda – proteže se na cijelu imovinu, pa prelazi zaštitu samo na stvarnopravnoj osnovi, čime se vidi kako RH slijedi praksu Europskog suda za ljudska prava. Sudac je izrazio želju te ujedno najavio kako će Ustavni sud svoju praksu nadograđivati i prilagođivati društvenim procesima te će svoju izgrađenu praksu ustaliti tako da je primjenjuje u svim predmetima koji se odnose na vlasničku problematiku.

Treći naslov u knjizi pripada predsjedniku Građanskog odjela Vrhovnog suda RH sucu Damiru Kontrecu i nosi naslov „Etažno vlasništvo u Republici Hrvatskoj nakon uspostave pravnog jedinstva nekretnine: problemi u praksi, opis u zemljišne knjige, povezivanje” (str. 59-79). Sudac je dao pregled stvarnopravnog uređenja u odnosu na etažno vlasništvo od 1997. godine i od donošenja ZV-a i ZZK-a gdje je zaključio kako je zakonodavno rješenje u stvari dobro i da u cijelosti prati osnovno načelo jedinstva nekretnine. Međutim, problemi koji se javljaju u praksi predstavljaju zapravo devijacije, izolirane slučajeve za koje će, kako očekuje, sudska praksa pronaći adekvatna rješenja.

Idući je rad „Stvarnopravna osiguranja tražbina: izazovi za reformu i modernizaciju” (str. 81-111) profesorice Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Tatjane Josipović. Stvarnopravno uređenje kod nas mora zadovoljiti potrebe modernog i socijalno osjetljivog gospodarstva u čemu važnu ulogu imaju stvarnopravna osiguranja tražbina. O brojnim novim oblicima takve zaštite, s posebnim naglaskom na postupak ovrhe, govori profesorica Josipović, pri čemu ističe kako je nužno provesti kompletnu rekodifikaciju hrvatskog sustava stvarnopravnih osiguranja tražbina da bi mu se vratila uloga koju takva osiguranja imaju u modernim pravnim porecima.

Peti naslov u knjizi „Dvadeset godina pravne evidencije nekretnina” (str. 113-152) pripada profesoru Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Hanu Ernstu. Autor pažnju daje zemljišnim knjigama i njihovu uređenju, dajući osvrt na dosadašnje stanje u tom području. Profesor Ernst zaključuje da je potrebno još vremena kako bi se stanje u zemljišnim knjigama uredilo i kako bi se postigla ona vizija o uređenim zemljišnim knjigama kakvu želimo.

Šesti rad u knjizi nosi naslov „Vlasništvo i strana ulaganja na primjeru prostornog planiranja turističkih zona” (str. 153-184) i pripada odvjetnici Sanji Porobiji iz Odvjetničkog društva Porobija & Porobija, j.t.d., Zagreb. S pravom kažemo kako je priroda u Hrvatskoj jedna od najljepših i najočuvanijih u Europi. Međutim, masovni turizam, koji iz godine u godinu jača, predstavlja sigurnu prijetnju njenoj ljepoti i očuvanju. Upravo je zbog toga odvjetnica Porobija svoj rad posvetila pravnoj zaštiti našeg prirodnog fenomena referirajući se posebno na potrebu izmjene propisa o prostornom planiranju.

Posljednji rad u knjizi, „Je li Hrvatskoj potrebna reforma pravnog uređenja etažnih vlasnika?” (str. 185-207), djelo je profesorice Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Aleksandre Maganić. Profesorica Maganić izlaže probleme koji se javljaju prilikom ostvarivanja prava suvlasnika u postupku uspostave etažnoga vlasništva i u svakodnevnom ispunjavanju njihovih prava i dužnosti te ukazuje na potrebu novih pravnih rješenja kako bi se mogli provoditi pojedini zahvati unatoč možebitnoj uskrati suglasnosti.

U raspravi (str. 211-225) su sudjelovali Gabrijela Mihelčić, Aleksandra Maganić, Tatjana Josipović, Hano Ernst i Branka Genzić Horvat. Okrugli stol zatvorio je akademik Barbić (str. 229-233).

Knjiga *Dvadeset godina hrvatskoga stvarnopravnog uređenja* Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti aktualan je izvor stanja u stvarnopravnom uređenju Republike Hrvatske i kao takav će zasigurno biti od koristi svima koji se bave ovim područjem prava.

Mia Bašić, mag. iuris